

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Kontaktní informace

Název: Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení a mateřská škola logopedická Schola Viva, o.p.s.

Adresa: Erbenova 16, 787 01 Šumperk

Telefonické spojení: 583 214 153

E-mail: viva@schola-viva.cz

Datová schránka: 94zma8c

IČO: 25827707

IZO: 600027139

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Je součástí ŠVP ZŠ Škola pro život a ŠVP MŠ Rok s moudrou sovou, které vychází z příslušného RVP, dále vychází ze školního řádu ZŠ a MŠ Schola Viva. Školní preventivní strategie má pomáhat v realizaci efektivní primární prevence na naší škole.

Základem prevence rizikového chování je hledání a používání všech dostupných prostředků k předcházení sociálně patologickým jevům. Všichni pedagogičtí pracovníci by měli spolupracovat při přípravě a realizaci preventivních akcí. Součástí školního plánování je Preventivní program školy, ze kterého vychází spolupráce s odborníky při organizaci povinných preventivních aktivit, systematická spolupráce školního psychologa, výchovného poradce, školního metodika prevence a vedení školy zejména s třídními učiteli, ale i rozšířená nabídka preventivních programů na základě individuálních požadavků třídních kolektivů a zájmová činnost pro žáky školy. Mezi další cíle patří pokračování v projektech zaměřených na vytváření příznivého klimatu ve třídách, především v projektu „Druhý krok“.

Důležitým předpokladem je vytvoření jednoduchého inovovaného preventivního programu školy, ve kterém jsou jasně stanoveny dosažitelné cíle. Důležitou součástí preventivní strategie je neustálá informovanost žáků před nebezpečnými možnými riziky a seznámení rodičů o preventivních aktivitách, která škola využívá při vzdělávacím a výchovném procesu.

Obsah	
Dokumenty určující realizaci školní prevence	3
Úvod.....	4
1.Základní pojmy.....	4
2.Hlavní cíle prevence	4
3.Současný stav školy.....	4
4.Organizace prevence.....	4
<i>Ředitel školy.....</i>	<i>4</i>
<i>Výchovný poradce.....</i>	<i>4</i>
<i>Školní metodik prevence</i>	<i>5</i>
<i>Školní psycholog</i>	<i>5</i>
<i>Třídní učitelé</i>	<i>5</i>
<i>Pedagogičtí pracovníci</i>	<i>5</i>
<i>Nepedagogičtí pracovníci.....</i>	<i>5</i>
<i>Spolupráce s institucemi</i>	<i>5</i>
5.Cílové skupiny	5
Klíčové kompetence.....	5
Oblasti prevence.....	5
Konkrétní programy podle věku.....	6
Příklady aktivit	6
7.Hodnocení	6

Dokumenty určující realizaci školní prevence

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

- ŠVP ZŠ „Škola pro život“, ŠVP MŠ „Rok s moudrou sovou“
 - Školní řád ZŠ a MŠ Schola Viva
 - Školní vzdělávací plán školy
 - Školní řád
 - Vyhláška č. 72/2005 Sb. (ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (Příloha č. 3) + Koncepce poskytování poradenských služeb ve škole, č. j.: 27317/2004–24
 - Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb.
 - Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 21 291/2010–28
 - Metodický pokyn MŠMT k šikanování ve školách, č. j.: MSMT 22294/2013–1
 - Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10 194/2002–14
 - Informace MPSV k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví, č. j.: 2014/11306–231
 - § 7 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
 - Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 359/199 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
 - Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003–24
 - Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99–22
 - Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, vydáno MŠMT, č. j. 11 691/2004–24
 - Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023–2026, vydáno MŠMT
 - Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, dokument vlády ČR
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním na období 2019–2027

Úvod

Naší snahou je, aby se každý žák cítil ve škole bezpečně, měl možnost rozvíjet své schopnosti a nacházel podporu v případě, že se dostane do obtížné situace. Prevence chápeme nejen jako povinnost, ale jako příležitost ke zlepšování vztahů, posilování spolupráce a vytváření prostředí, kde se dobře učí i pracuje.

Školní preventivní strategie vychází z rámcových vzdělávacích programů a doporučení MŠMT (Strategie primární prevence 2023–2026). Zohledňuje naše místní podmínky a potřeby žáků, rodičů i pedagogů.

1. Základní pojmy

- **Primární prevence:** všechny aktivity, které pomáhají předcházet problémovému chování (šikana, agrese, závislosti, rizikové chování na internetu).
- **Specifická prevence:** cílené programy zaměřené na konkrétní rizikové jevy.
 - všeobecná (pro všechny),
 - selektivní (pro ohrožené žáky),
 - indikovaná (pro žáky, kde už se problém objevuje).
- **Nespecifická prevence:** podpora zdravého životního stylu prostřednictvím smysluplného trávení volného času (sport, kultura, zájmové kroužky).
- **Efektivní prevence:** interaktivní, dlouhodobá, zaměřená na rozvoj dovedností, komunikaci a odolnost vůči tlaku vrstevníků.

2. Hlavní cíle prevence

1. Vést žáky ke zdravému životnímu stylu a odpovědnosti za své chování.
2. Budovat pozitivní školní klima, založené na důvěře a respektu.
3. Poskytovat prostor pro otevřenou komunikaci a podporu při řešení problémů.
4. Předcházet šikaně a nepřehlížet její první projevy.
5. Poskytovat žákům informace o rizikovém chování a možnostech pomoci.
6. Rozvíjet sebevědomí, empatii, toleranci a morální odpovědnost.
7. Vzdělávat pedagogy v moderních metodách prevence.
8. Nabízet smysluplné volnočasové aktivity a alternativy k rizikovému chování.

3. Současný stav školy

Naše škola má výhodu menšího počtu žáků – lépe se známe a problémy dokážeme zachytit včas. Přesto se objevují výzvy, například nevhodné chování mezi žáky, konflikty ve třídách nebo rizika spojená s internetem.

Problémy neřešíme zákazem nebo přehlížením, ale otevřeným dialogem a hledáním řešení. Naše zkušenost potvrzuje, že nejlepší výsledky přináší spolupráce **žák – učitel – rodič**.

4. Organizace prevence

Ředitel školy

- zajišťuje systém prevence a hodnotí jeho efektivitu,
- přijímá opatření k posílení bezpečného prostředí.

Výchovný poradce

- pomáhá žákům s osobními i studijními problémy,
- koordinuje práci s ohroženými žáky a jejich rodiči,
- navrhuje opatření a svolává výchovné komise.

Školní metodik prevence

- připravuje a hodnotí preventivní program,
- spolupracuje s institucemi a školními psychology,
- dokumentuje preventivní činnost školy.

Školní psycholog

- pracuje se třídními kolektivy, podporuje zdravé klima,
- vede individuální konzultace s žáky i rodiči,
- pomáhá řešit konflikty a působí jako konzultant při krizových situacích.

Třídní učitelé

- zodpovídají za klima ve třídě,
- komunikují s rodiči a včas zachycují varovné signály,
- podporují vzájemný respekt mezi žáky.

Pedagogičtí pracovníci

- během výuky rozvíjejí sociální dovednosti žáků,
- sledují chování ve třídě a předcházejí problémům.

Nepedagogičtí pracovníci

- jsou součástí klimatu školy,
- při zjištění problémů informují učitele.

Spolupráce s institucemi

- PPP, SPC, OSPOD, Policie ČR, neziskové organizace, krizová centra.

5. Cílové skupiny

- **Žáci MŠ a ZŠ (1.–9. ročník)** – prevence podle věku a potřeb.
- **Pedagogický sbor** – průběžné vzdělávání v oblasti prevence.
- **Rodiče** – spolupráce na vytváření bezpečného prostředí.

Klíčové kompetence

- sociální (spolupráce, respekt, empatie),
- komunikační (řešení konfliktů, zvládání stresu),
- osobnostní (zdravé sebevědomí, odpovědnost).

Oblasti prevence

- zdravý životní styl (výživa, pohyb, duševní hygiena),
- rizikové chování (návykové látky, agrese, šikana, kyberprostor),
- právní povědomí (práva a povinnosti, odpovědnost za činy).

Konkrétní programy podle věku

- **1.–3. ročník:** základní hygienické a zdravotní návyky, odmítání škodlivin, spolupráce.
- **4.–5. ročník:** právní povědomí, respekt k ostatním, prevence šikany.
- **6.–9. ročník:** řešení konfliktů, tolerance, právní odpovědnost, práce s úzkostí a stresem, zvládání krizí.

Příklady aktivit

- třídnické hodiny a komunitní kruhy,
- projektové dny,
- besedy s odborníky,
- sportovní a kulturní akce navazující na diskusi,
- spolupráce s rodiči.

8.Hodnocení

Na konci školního roku školní metodik prevence vyhodnocuje:

- účinnost programu,
- zapojení žáků a pedagogů,
- efektivitu spolupráce s rodiči a institucemi.

Výsledky slouží jako podklad pro úpravy programu na další rok.

V Šumperku 1. 9. 2023

Mgr. Miroslav Haltmar, MBA, MSc. – ředitel školy
Mgr. Viola Davidová – školní metodik prevence